

① Historisch behangpapier

Historisch behangpapier ① is bijzonder kwetsbaar omdat het vaak onvoldoende wordt gewaardeerd, onderhevig is aan veranderingen van het interieur en het materiaal zelf bovendien erg vergankelijk is. Dat maakt dat deze waardevolle en unieke interieurdecoratie dikwijls verdwijnt. De meeste behangsets van voor 1900 zijn op zich al zeldzaam en bijzonder, zeker als ze uit losse vellen bestaan. Historische behangsets maken deel uit van het interieur en blijven daarom het best ter plaatse bewaard. In beschermde monumenten is voor een wijziging aan het oude behang een officiële toelating vereist van het agentschap Onroerend Erfgoed.

WAT DOEN?

Schade voorkomen

Behangpapier is erg gevoelig voor schade en verval. De meeste oude behangsets bestaan uit handgeschept (lompen)papier, bedrukt met een decoratieve laag in lijmvorm die wateroplosbaar is. Behangsel dat zich nog op de originele plaats bevindt, heeft vaak te lijden onder vochtigheid of waterlekages, bewegingen van de muren en te veel licht, vuil en stof. Een hoge luchtvochtigheid werkt aantastingen door ongedierte en schimmels in de hand. Papier is vooral aantrekkelijk voor zilvervisjes en houtboorders zoals de kleine klopkever, maar ook voor muizen. Behangpapier loopt ook gemakkelijk mechanische schade op ②. Zorg dat er geen stoelen of ander meubilair tegen het papier staan of schuren. Doorboor het papier best ook niet met nagels, punaises of schroeven.

② Mechanische schade

Conservator-restaurateur

Meestal is het niet nodig om behangpapier te reinigen; het patina is vaak een ouderdomskenmerk en is niet verwijderbaar. Bovendien kan bij het reinigen veel schade optreden als de decoratieve laag wordt weggepoetst of de vaak fragiele ondergrond wordt aangetast. Een oppervlaktereiniging moet dan ook zeer voorzichtig gebeuren, zoals bij een muurschildering of een schilderij. Vaak kan dit enkel worden uitgevoerd door een conservator-restaurateur van behangpapier.

Zelf zacht reinigen

Behangpapier dat ter plaatse wordt bewaard en **in goede staat** verkeert maar wordt ontsierd door veel oppervlakkig vuil, kunt u zelf zacht reinigen.

Lijsten en lambriseringen

Maak vooraf alle lijsten en lambriseringen eromheen droog schoon met een zachte borstel en een stofzuiger.

Test uit het zicht

Maak eerst een testzone op een onopvallende plaats schoon. Er kunnen immers vegen ontstaan of soms kan het vuil juist dieper in het papier dringen.

Droog reinigen

De meest geschikte materialen en technieken voor het droog weghalen van oppervlaktevuil bij behangpapier zijn:

③ Stofzuigermond met gaas

- **borstelen** met een zeer zachte, brede borstel
- **stofzuigen**: het gemakkelijkste werkt een kleine, lichte stofzuiger met regelbare zuigkracht (bv. museumstofzuiger), maar ook een gewone stofzuiger op de stand lage zuigkracht kan worden gebruikt, al werkt dat moeilijker in de hoogte. Het is raadzaam om gaas (bv. een stuk nylonkous) over de stofzuigermond te spannen, voor als er iets zou loskomen ③.

Let op! Stofzuigen is niet geschikt voor fragiel en gescheurd papier.

- reinigen met een **droge, zachte latexspons**, speciaal ontwikkeld om roet weg te halen op wanden, plafonds en bespanningen

WAT NODIG?

④ Zachte, brede borstels en roetspons

- zachte, brede borstel ④
- kleine, lichte stofzuiger (type museumstofzuiger) of gewone stofzuiger met regelbare zuigkracht
- gaas om over de stofzuigermond te spannen
- roetspons (ge vulkaniseerde rubberspons, 'smoke sponge') ④

WANNEER / HOE VAAK?

Hoe vaak dit moet gebeuren, hangt af van het gebruik van de ruimte en de mate waarin stof zich opnieuw verzamelt. Overleg met uw monumentenwachter interieur; doorgaans volstaat een jaarlijkse aanpak.

WELKE ELEMENTEN?

Behangpapier in goede staat.

WAT VERMIJDEN?

Water

Onderhoud met water is erg schadelijk voor historisch behangpapier.

Erfgoedhuis Den Wolsack
Oude Beurs 27 – 2000 Antwerpen
T + 32 3 212 29 50
F + 32 3 212 29 51
info@monumentenwacht.be
www.monumentenwacht.be

monumentenwacht
Vlaanderen vzw
een initiatief van de Vlaamse provincies